

TARTUNTATAUTIEN NEUVOTTELUKUNTA

Aika Keskiyö, 9.2.2022 klo 10.30 - 13.30

Paikka Teams

Läsnä:

Virolainen-Julkunen Anni, pj	(+)	Paakkola Katja	(-)
Anttila Veli-Jukka	(+)	Palonen Eveliina	(+)
Ekholm Sari	(+)	Paunio Mikko	(+)
Helve Otto	(+)	Peltola Ville	(+)
Järvinen Asko	(+)	Puhto Teija	(-)
Kantele Anu	(+)	Ruponen Arja	(+)
Koivula Irma	(+)	Rahkonen Marko	(+)
Kankuri Tanja	(+)	Rantakokko-Jalava Kaisu	(+)
Kuoppala Jaana	(-)	Raulo Saara	(+)
Lampinen Olli	(-)	Rintala Esa	(+)
Franzen Janek	(-)	Räsänen Sirpa	(+)
Nieminen Tea	(+)	Salminen Mika	(+)
Nuorti Pekka	(+)	Syrjänen Jaana	(+)
Nystedt Johanna	(-)	Tulokas Pekka	(+)
		Valtonen Kirsi	(+)

Sihteerit: Emmi Sarvikivi, Hanna Soini ja teknisenä sihteerinä Meri Päivärinta

Asiantuntijat:

THL: Hanna Nohynek, Anna Katz, Viivi Seppänen, Mia Kontio, Merit Melin

ISAVI: Sami Remes, Katja Paakkolan sijaan

STM: Liisa Katajamäki, Kirsi Skogberg, Krista Lyyra

FIMEA: Anneli Lauhio, Johanna Nystedtin sijaan

1. Kokouksen avaus, läsnäolijat ja sidonnaisuudet

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.30, totesi läsnäolijat ja muistutti sidonnaisuuksista. Eronneiden jäsenten tilalle tulevat edustajat osallistuvat asiantuntijoina, kunnes nimitykset on vahvistettu.

2. Kokouksen asialista

Asialistalle lisättiin kohtaan 7. Kaisu Rantakokko-Jalavan esityksestä sairausvakuutuslain muutosesitystä koskeva asia, sekä pandemiajaoston esitys aikataulumuutoksesta.

Asialista hyväksyttiin muutoksin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja liitteineen

Edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 1) hyväksyttiin. Pöytäkirjat ovat julkisia hyväksymisen jälkeen.

4. Ajankohtaista tartuntataudeista ja rokottamisesta (muu kuin Covid-19)

Viivi Seppänen esitteli ajankohtaisia tartuntataudeista (liite 2). Raportoidut influenssatapaukset ovat kääntyneet laskuun, löydöksiä on kaikista sairaanhoitopiireistä ja kaiken ikäisiltä. Myös Euroopassa positiivisten näytteiden osuus oli laskenut joulukuusta tammikuuhun, alueellista vaihtelua esiintyy. Tyypitetyistä kannoista valtaosa on ollut A(H3) ja nämä poikkeavat rokoteviruksista. Myös B-virusia on todettu. RSV-tapausten määrä on laskenut.

Suomessa influenssarokotuksia on annettu yli 1 830 000. Koko väestön kattavuus on 33%, yli 65v 62%, alle 7v 34 % 65-vuotta täyttäneiden rokotuksia on annettu aiempia vuosia enemmän, alle 7-vuotiaiden rokotukset aiempien kausien tapaan.

Kansainvälisistä tartuntatilanteista: seitsemässä EU-maassa on esiintynyt kananmuniin liittyviä *Salmonella enteritidis* -tapauksia. Isossa-Britanniassa on havaittu erityisen moniresistentin *Shigella sonnei* -kannan aiheuttamia tapauksia. Norjassa on kymmenessä sairaalassa havaittu tehohoitoon liittyviä *Pseudomonas aeruginosa* -tapauksia, ja aiheuttajana on aiemmin tuntematon kanta. Ukrainassa rokottamattomalla lapsella on todettu polio (cVDPV2); tämä tapaus on yhteydessä aiemmin havaittuihin tapauksiin. Tanskassa on todettu sikainfluenssa A (H1N1) ihmisellä, kyseessä on sioissa laajasti kiertävä kanta.

Infektio uutisia: Mikrobilääkeresistenssi on edelleen yleistä EU:n alueella, maiden välillä paljon vaihtelua. Norovirus on Suomessa edelleen yleisin elintarvike- ja talousveden välityksellä leviävien epidemioiden aiheuttaja.

Keskustelussa todettiin, että Norjassa oli myös 2000-luvun alussa teho-osastojen pseudomonasepidemia, jonka lähteeksi paljastui hampaiden hoidossa käytetty tuote. Uuden epidemian osalta ei vielä ole tietoa lähteestä.

HUS:ssa havaittu, että RSV-korona-yhdistelmätestillä infeluenssapositiivisiksi testatuista lapsista moni on saanut nenäsumerokotteen. Elävä, heikennetty rokote saattaa antaa positiivisen PCR-tuloksen useita viikkoja rokottamisen jälkeen, sillä viruksen on tarkoituskin säilyä nenänielussa. Ei ole tarkkaa tietoa kauanko rokottamisesta johtuva testiposiitivisuus voi kestää.

5. Ajankohtaista Covid-19 tilanteeseen liittyen

a) Epideeminen tilannekatsaus ja tartuntatilanteet

Anna Katz alusti ajankohtaisesta COVID-19-tilanteesta (liite 3). EU-alueella epidemiatilanne on tasoittunut, mutta monessa maassa testausta on vähennetty, joten todellista tilannekuvaa on vaikea muodostaa. Suomessa Omikron on valtavariantti ja sen alatyypin BA.2:n osuus on kasvussa ainakin HUS-alueella. Tehohoidon tarve on selvästi pienentynyt. Muu sairaalakuormitus on korkealla tasolla, mutta siitä noin 20–25 % on potilaita, joilla korona on sivulöydös. Menehtyneistä 82 % on ollut yli 70-vuotiaita, kuolleiden mediaani-ikä on ollut 82 v. Jätevesissä viruksen määrä on lähtenyt laskuun Eteläisessä Suomessa, Pohjoisessa vielä nousua.

Keskustelussa todettiin, että BA.2 variantin nopeammasta tartumisesta tai kyvystä aiheuttaa tauti aiemmin Omikronin sairastaneille ei ole vielä kunnollista tietoa. HUS-alueella BA.2-tapaukset ovat lisääntyneet, Varsinais-Suomessa noin 5-10 % tapauksista BA.2-tyyppiä. Tanskasta alustava tieto, että rokotteiden teho vakavaa tautia vastaan on myös BA.2-tyyppiä vastaan aiempaan tapaan hyvä. Varmistettujen tapausten perusteella 10 % väestöstä olisi sairastanut taudin omikronin ollessa valtavirus; todellinen osuus on selvästi suurempi, mahdollisesti noin 30 % väestöstä. THL:ssä on käynnissä serologinen selvitys lasten seroprevalenssista ja aikuisten selvitys on suunnitteilla, Suomesta puuttuu järjestelmä systemaattiseen serologiseen seurantaan.

- b) Koronarokottaminen - missä mennään**
  - a. Rokotteiden hankinta ja rokotustilanne**
  - b. Rokottamisen jatkosuunnitelmat**

Mia Kontio alusti rokotteiden hankinnasta (liite 4). Rokotteita on runsaasti varastossa ja helmi- ja maaliskuussa tulee yhteensä noin kaksi miljoonaa annosta lisää. Toimitukset sovittu kuukausittain syyskuuhun asti ja sen jälkeen jälleen tammikuusta 2023 alkaen. Saapuvien rokotteiden määrää tarkastellaan suhteessa tarpeeseen ja pohditaan

Novavaxin rokotteet tulevat viikolla 8, saadaan jaettua viikolla 9. Huhtikuussa tulossa lisää pieni erä. Novavax-rokotteita annetaan kolmantena annoksena, henkilöille, joilla aiemmasta rokotteesta on tullut voimakas reaktio, eikä rokottaminen samalla valmistella ole sen vuoksi suositeltavaa. THL laatii tarkemmat ohjeet ja julkaisee ne verkkosivuillaan. Ensimmäisenä tai toisena annoksena Novavax-rokote voidaan antaa henkilöille, jotka eivät halua ottaa muita rokotteita.

Rokotustahti on hidastunut. Yhtenä syynä on suuri tartuntojen määrä, tämä näkyy myös lasten rokotuksissa. Kolmannet annokset ovat edenneet kuitenkin hyvin. Tammikuussa annettiin enimmillään lähes 90 000 rokotusta päivässä. Tartuntatautilain pykälän 48a toteuttamisessa ei ole havaittu olevan suuria ongelmia

Hanna Nohynek alusti rokottamisen jatkosuunnitelmista (liite 5). KRAR:n asialistalla seuraavissa kokouksissa on normaalien rokotehankintojen lisäksi mm. yli 12-vuotiaiden lasten tehosteannokset (myyntilupa myönnettäneen lähiaikoina) sekä 4. annosten tarve – nyt neljättä annosta suositellaan vain vakavasti immuunipuutteisille.

THL on lähettänyt STM:lle lausunnon rokotusstrategiasta: nykyisten rokotteiden suhteen rokottamisen tavoitteen pitäisi keskittyä vakavan taudin ja kuolemien ehkäisyyn.

Keskustelussa todettiin, että Ruotsin päätös olla suosittelematta rokottamista alle 12-vuotiaille perustuneen heidän serologiseen otantaan perustuvaan arvioonsa, että 80% lapsista on kohdannut taudin maaliskuuhun 2022 mennessä.

Merit Melin alusti immunologisista löydöksistä sairastetun taudin jälkeen (liite 6). Vasta-aineiden taso laskee nopeasti ensimmäisinä kuukausina, mutta sen jälkeen neutraloivien vasta-aineiden taso pysyy varsin

vakaana ja immunitetti säilyy pitkään. Erityisesti tartunnan aiheuttanutta kantaa vastaan vasta-ainetaso on korkea, muita variantteja vastaan selvästi matalampi. Rokottaminen nostaa vasta-ainetasoja. Suoja tautia vastaan perustuu paitsi neutraloiviin vasta-aineisiin, myös T-soluvasteeseen, eikä viruksen piikkiproteiinissa tapahtuvilla muutoksilla ole yhtä paljon vaikutusta soluvälitteiseen immunitettiin kuin vasta-aineisiin. Rokotesuojan heikentyminen ei ole seurausta hiipumisesta vaan viruksen muuntumisesta. Soluvälitteinen immunitetti säilyy ja on oleellinen vakavan taudin estossa.

Keskustelussa todettiin, että tiheät tehosteet eivät tuota parasta mahdollista pitkäaikaista suojaa, ja toistetuksi alkuperäisillä rokotteilla rokotettaessa immunitettia voidaan ohjata kehittymään väärään suuntaan eikä saada parannettua suojaa loputtomasti. Delta-variantin osalta rokotettujen on todettu erittävän vähemmän virusta, Omikronin suhteen asiaa ei vielä ole tutkittu, mutta Omikron-altistusko- osoitti, että virusmäärä ei korreloinut oireiden vakavuuden kanssa. Tartuntatautilain pykälä 48a on valmisteltu Delta-variantin aikaisilla tiedoilla, osittaistakin suojaa on pidetty riittävän hyvänä syynä edellyttää hoitohenkilökunnan rokottamista

c) Lainsäädännön ja strategioiden ajankohtaiset

Sairausvakuutuslain muutosesitys on eduskunnan käsittelyssä (HE 242/2021); dokumentit: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_242+2021.aspx Esitys laadittiin koronatilanteen takia kiireellisenä, eikä varsinaista lausuntokierrosta käyty.

Koronapassin muutokset valmistellaan erillisessä työryhmässä.

Keskustelussa todettiin, että lakimuutos todennäköisesti tulee lisäämään koronatesteissä käymistä TT-päivärahaan oikeuttavan todistuksen saamisen takia; tämä voi hidastaa niiden henkilöiden pääsyä testiin, jotka tarvitsisivat sitä lääketieteellisistä syistä. Testausstrategian muutos on hyväksytty ja julkaistaan 10.2.2022; keskittyä vaikeiden tautimuotojen ja vakavalle taudille alttiiden ryhmien testaukseen

6. SOTE-jaoston tehtävät ja kokoonpano

Puheenjohtaja esitteli SOTE-uudistuksen aikataulua ja etenemistä (liite 7). TTNK perustaa SOTE-jaoston, joka tukee uudistuksen valmistelua ja alueellista toimeenpanoa. Tartuntatautilakiin tehdään teknisenä muutoksena termien ”kunta ja sairaanhoitopiiri” korvaaminen termillä ”hyvinvointialue”. Lain perusteluissa on avattava, mitä tämä tarkoittaa käytännössä. Samalla on mahdollista tehdä lakiin myös pieniä sisältömuutoksia, mutta suurten muutosten teko siirtyy myöhempään ajankohtaan, koska aikataulu nyt tarvittaville muutoksille on tiukka: HE lähtee lausunnoille jo toukokuussa, ja menee eduskuntaan heti kesälomien jälkeen. Alueellisen toimeenpanon tuki tartuntatautiin torjunnan asemoitumiseksi ja toimivan kokonaisuuden varmistamiseksi on syytä aloittaa heti.

SOTE-jaoston ehdotettu kokoonpano:

pj Kirsi Skogberg, STM.

STM: Liisa Katajamäki ja Mirka-Tuulia Kuoksa, Anni Virolainen-Julkunen, Vesa Pekkola

AVI: Heli Kajava, Eeva Mäki

ERVAT: Asko Järvinen, Esa Rintala, Jaana Syrjänen ja Irma Koivula

Suuret kaupungit: Kirsi Valtonen (Vantaa), Jutta Peltoniemi (Turku), Sirpa Räsänen (Tampere) ja Sanna Isosomppi (Helsinki)

Keskussairaaloiden edustaja: Marko Rahkonen

Lisäksi edustaja STM:n valmiusyksiköstä, THL:stä, MMM:stä ja laboratoriosta, muita asiantuntijoita voi ehdottaa. Varajäsenet voidaan valita ja he voivat osallistua kokouksiin aina varsinaisten jäsenten lisäksi.

Keskustelussa tuotiin esiin, että alueiden, joilla sote-piiri on jo toteutettu, kokemuksia tulisi hyödyntää. Todettiin, että hyvinvointialueiden rakenteet voivat olla hyvin erilaisia eri puolilla maata. Ympäristöterveydenhuolto on jäämässä pääosin kuntien vastuulle. Valmiuskeskusrakenne ja tehtävät ovat yhdenmukaiset vaikka alueilla on eroja.

Tavoitteena on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon läpäisevä tartuntatautityö. Varsinainen työ alkaa vasta vuoden 2023 alusta, kun uudet hyvinvointialueet aloittavat toiminnan

7. Muut mahdolliset asiat

Sairausvakuutuslain muutosesitystä koskeva asia käsiteltiin kohdassa 5c.

Pandemiajaosto on pyytänyt lisää aikaa pandemiasuunnitelman päivitykseen. Nyt ehdotettu että suunnitelma tuodaan TTNK käsittelyyn loppuvuodesta 2022 ja julkaistaan alkuvuodesta 2023. TTNK kannatti esitystä, myönnetään jatkoaikaa, tavoitteena julkaisu keväällä 2023.

Saara Raulo välitti neuvottelukunnalle tiedoksi, että komission päätöksellä turkiseläinten ja luonnonvaraisten pienpetojen koronaseuranta jatketaan.

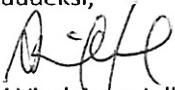
8. Seuraava kokous

Jatkossa kokoukset noin kerran kuussa. Kutsut lähetetään sähköpostilla.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.35.

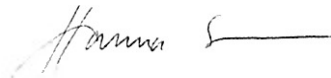
Vakuudeksi,

Anni Virolainen-Julkunen
puheenjohtaja

Emmi Sarvikivi
sihteeri

Puolesta

HANNA SOINI

